

HO THEHA LEANO LA PUO LA SEKOLO

PHAMFOLETE YA 3

Mmesa
2024

Phamfolete ena e fumaneha ka Tshivenda, isiXhosa, Sepedi, isiZulu, Sesotho, Afrikaans, Setswana, Xitsonga, siSwati, isiNdebele, Puo ya Matsoho le English.

Sheba www.bua-lit.org.za bakeng sa dintlha.

Leano la puo la sekolo ke eng?

Leano la puo la sekolo ke tokomane e bolelang hore na ke puo efe e sebediswang bakeng sa mesebetsi e fapaneng sekolong jwalo ka ho ruta, ho ithuta, tekanyetso, diketsahalo tsa kamorao ho thuto le tsamaiso. E fana ka tataiso ya hore na batho ba buang dipuo tse fapaneng sekolong ba tla hlompheha jwang. Leano la puo la sekolo le lekola disebediswa tsa sekolo tse tshehetsang ho ruta, ho ithuta le tekanyetso (LTSM) le kamoo di ka sebediswang kateng ho ntshetsa pele bokgoni ba bana ba ho bua, ho utlwisisa, ho bala le ho ngola ka dipuo tse fetang bonngwe. E fana ka mehato e sebetsang ya kamoo dintlhatheo tsa thuto ka dipuo tse pedi/tse ngata di sebediswang kateng sekolong mme e tsamaya le moralo wa tshebetso bakeng sa ho kengwa tshebetsong.



Dikahare tsa leano la puo dikolong ke dife?

Leano la puo la sekolo le lokela ho bolela: kamoo puo/dipuo tsa batho sekolong di lokelang ho ananelwa; puo/dipuo tsa ho ruta, ho ithuta le tekanyetso (diLOLT); hore ke dipuo dife tse tla rutwa e le dithuto, le hore di tla rutwa boemong bofe; le hore ke dipuo dife tse tla sebediswa bakeng sa dipuisano tsa ka ntle le tsa ka hare. Leano le lokela ho kgothaletsa hore ho be le mmotlolo wa puo sekolong, jwalo ka tshebediso ya dipuo tse pedi ka tlelaseng e le nngwe le/kapa ka ditlelaseng tse fapaneng, kapa botemepedi/botemengata bo ikamahanyang le maemo. Hape le lokela ho bontsha lenane la disebediswa tsa sekolo tsa puo tse kang dibuka tsa laeaborari, ditsi tsa mehlodi le merero ya basebetsi le ho fana ka ditshisinyo tsa kamoo tseno di ka sebediswang ka katleho kateng.

Hobaneng ho le bohlokwa ho ba le leano la puo la sekolo?

Dikolo kaofela di lokela ho ba le leano la puo la sekolo. Tshebetso ya ho etsa leano la puo e kgothaletsa boitekolo bo tswellang ka mokgwa wa ho ithuta, ho ruta le ho lekanyetsa ka tsela e nang le moelelo. E fana ka motheo wa dikamano tse ntle pakeng tsa bana le matitjhere. Leano la puo le matlafatsa bokgoni ba sekolo ba ho ntlafatsa tshebetso ka kakaretso, ha feela dipuo tsa bana tsa lapeng di kenyelletswa kharikhulamong. Hape le ka tlisa diphetoho tse ntle tsa thuto le tsa kahisano sekolong kaha tikoloho e na le kenyelletso e kgolo le ho amohela dipapano bathong.

Leano la puo la sekolo le etswa jwang?

Ho etsa leano la puo la sekolo ke tshebetso e kenyelletsang ho buisana le batswadi, matitjhere le barutwana ka dipuo tse tla sebediswa bakeng sa tsamaiso, ho ruta, ho ithuta, tekanyetso le , diketsahalo tsa kamorao ho thuto. Dipuisano di lokela ho aha ho ba le sepheo se tshwanang hara setjhaba sa sekolo, le hara batswadi le matitjhere. Di kenyeletsa boitekolo mmoho ka maikutlo, ditumelo le mekgwa ya puo; ho fumana dintlha mabapi le tshebediso ya puo setjhabeng, ho tsebisa batswadi, matitjhere le baihuthi le ho ba lemosa ka bohlokwa ba ho sebedisa le ho ithuta dipuo tse pedi kapa ho feta. Ho etsa leano la puo la sekolo ho kenyelletsa ho nka diqeto ka kamoo bana ba ka ntshetsang pele botemengata, le ho aha ponelopele ya sekolo mabapi le kamoo tshebediso ya dipuo e ka bang le seabo kateng thutong e nang le moelelo. Leano le hloka moralo, ho ananelwa, ho kenngwa tshebetsong, ho behwa leihlo le dintlafatso tse tswellang.

Ke bomang ba amehang ha ho etswa leano la puo ya sekolo?

diSGB (makgotla a taolo ya sekolo) a tlangwa ke molao ho etsa leano le ntshetsang pele dipuo tse ngata. Batswadi ba ba le seabo ho nkeng qeto. Matitjhere le ditsebi tse ding ba tsebisa setjhaba ka bophara ka bohlokwa ba thuto e thehilweng hodima puo ya letswele. Matitjhere ke bona baemedi ba bohlokwa bakeng sa ho kenya leano tshebetsong le phano ya lenanethuto (kharikhulamo). Botsamaisi ba sekolo le/kapa SGB ba lokela ho hokahanya ho kopana ha batho ba fapaneng ba nkang karolo ho buisana ka mekgwa le mesebetsi e fapaneng.



Leano la puo la sekolo le ka etsa phapano efe sekolong?

Leano la puo la sekolo le ka lebisa ho ponelopele e tshwanang ho batswadi, matitjhere le baihuthi ka seabo sa puo ho ithuteng esita le ponelopele ya tshebediso ya mehlodi ya dipuo tse ngata. Le ka ntlafatsa tsebo ya ho bala le ho ngola ya bana le ho lebisa maemong a hodimo a boitshepo barutwaneng. Leano le lokela ho lebisa maemong a hodimo a tlhomphano pakeng tsa dibui tsa dipuo tsa lapeng tse fapaneng esita le moyeng wa ho ba le seabo ho dihlopha tsohle tse nang le thahasello sekolong.

Re leboha PRAESA ka tumello ya ho sebedisa hape dikateng ho tswa letotong la diphamfolete tsa bona tsa 2008. Re leboha Zenex foundation ka ho etsa hore tlhahiso ya diphamfolete tsena e kgonehe.

E hlophisitswe ke Soraya Abdulatief, Xolisa Guzula, Ntombizanele Mahobe, Carolyn McKinney, Nadeema Musthan, Margie Probyn, Brian Ramadiro, Robyn Tyler le Zola Wababa.

Moralo wa bokantle ka Phumle April.
Moralo ka Fort Hartley Brand Consultants.

E fetoletswe ke Thakane Pelesa Makoro.



bua-lit
language and
literacy collective